

Tomasz Żuradzki
Instytut Filozofii UJ
Interdyscyplinarne Centrum Etyki UJ
Laureat ERC Starting Grant

Niepewność w argumentacji bioetycznej: badania genetyczne, medycyna prewencyjna, decyzje prokreacyjne – ERC Starting Grant

Abstrakt

Postęp w badaniach oraz technologiach biomedycznych połączony jest często z niepewnością dotyczącą tego, w jaki sposób należy oceniać jego rezultaty. Niekiedy kontrowersje wywołuje też sama dopuszczalność prowadzenia danego typu badań lub legalizacji danego typu techniki. Hipoteza mojego projektu, który będę realizował dzięki finansowaniu z Europejskiej Rady ds. Badań Naukowych (ERC) w ramach konkursu Starting Grant, głosi, że niektóre badania naukowe w naukach biomedycznych wywołują specyficzne emocje i wyzwalają rozmaite sposoby przetwarzania informacji, wpływające na oceny normatywne i związane z nimi decyzje. Podstawowe pytanie badawcze, na które będę chciał odpowiedzieć jest takie: w jaki sposób heurystyki i błędy poznawcze udokumentowane przez psychologów wpływają na formułowanie ocen normatywnych w kontekście badań i technologii biomedycznych, a także jak rozgraniczyć od siebie zniekształcone i niezniekształcone sądy wartościujące w tego typu kontekstach. Hipotezą projektu jest to, że wiele istniejących zasad, regulacji i praktyk bioetycznych wynika z automatycznych i nieuzasadnionych reakcji psychologicznych, a nie z systemowych rozważań na temat możliwych uzasadnień alternatywnych sposobów decydowania w warunkach różnych, złożonych typów niepewności. Celem projektu jest więc reinterpretacja powszechnych osądów etycznych na temat najnowszych postępów w biomedycynie. Zamiast rozumieć te osądy jako przedłużenie tradycyjnych stanowisk normatywnych w etyce, projekt proponuje bardziej adekwatną interpretację, uwzględniającą wykorzystanie rozmaitych podejść normatywnych do podejmowania decyzji w warunkach fundamentalnej niepewności, czyli np. w sytuacjach niepewności normatywnej, niezdeterminowania czy wartościowania samego istnienia ludzkiego. Wyniki projektu mogą mieć praktyczne zastosowania np. w przypadku regulacji badań naukowych z zakresu biomedycyny.